
Overheid, verander echt en ga binnen14 dagen betalen

Maathuis, C.
zaterdag 14 januari 2012, 00:00

Connie Maathuis

Bij de start van het nieuwe jaar wil minister Verhagen de economische motor aanslingeren door de overheid sneller haar eigen rekeningen te laten betalen. Overheden die hun facturen niet binnen 30 dagen voldoen, moeten vanaf komende zomer rente en boete betalen. Werkelijk onderscheidend is dat niet. Had de minister baanbrekend willen zijn en op aanstaande nieuwe wetgeving vooruit willen lopen, dan had hij alle overheden een betaaltermijn van 14 dagen moeten dicteren. Pas dan geeft de overheid echt het goede voorbeeld en komt er olie in de raderen van onze economie.

Het plan van Verhagen is ook niet nieuw. Al in december 2010 kondigde hij aan dat hij een ambitieuzer tijdpad wilde hanteren om het betaalgedrag van overheden te verbeteren. Eind 2011 bleek uit onderzoek van kredietbureau Graydon dat de overheid nog steeds de langzaamste betaler is van alle branches. In één op de drie gevallen betaalt zij haar rekeningen pas na bijna 50 dagen. Het is de minister niet gelukt om zijn ambities in het voorbije jaar te realiseren, waardoor hij zich genoodzaakt ziet om al een vervroegde invoering van aanstaande wetgeving (2013) af te dwingen.

Deze late betalingen zijn fnuikend voor het bedrijfsleven dat vaak met de overheid zaken doet, omdat het een domino-effect in het betaalgedrag veroorzaakt. Het dagelijks veelgehoorde 'ik kan niet betalen, want ik krijg zelf niet betaald' levert een enorme stagnatie op en leidt in steeds meer gevallen tot faillissementen van bedrijven en zzp'ers.

Overheidsinstanties blijken in de praktijk moeilijk te dwingen als het gaat om nakoming van betaalafspraken. Het duurde twee jaar voordat een overheidsinstantie mijn eigen incassobedrijf binnen 30 in plaats van ruim 100 dagen ging betalen. De belangrijkste oorzaak: de ambtenaren in kwestie bleken niet te beseffen welke gevolgen hun traagheid voor ondernemers had.

Het is treurig om te zien dat een verplichting met een boeteplegging van € 40 moet worden uitgeroepen om het grote belang bij alle overheden duidelijk te maken. Kennelijk moet het eerst pijn doen, alvorens men tot aanpassing wil komen. Dat is onbegrijpelijk, temeer daar die boete van het publieke bestel uiteindelijk weer bij de samenleving komt te liggen.

Maar de overheid staat helaas niet alleen. Eenzelfde beweging zien we in het bedrijfsleven terug, te beginnen bij multinationals die eenzijdig hun betalingstermijnen oprekken en dicteren, bijvoorbeeld onder het mom van verbetering van het werkkapitaal.

Zij veroorloven zich een excuus door naar elkaar te wijzen, zonder zich bewust te willen zijn van de desastreuze gevolgen voor de rest van de keten die zij aanvoeren. De angst om deze organisaties te verliezen als klant leidt tot een begrijpelijke, maar afgedwongen acceptatie van de gedicteerde betaaltermijn, oplopend tot zelfs 120 dagen.

Vele onderzoeken tonen aan dat het flink verkorten van de betalingstermijn de economie gunstig beïnvloedt, liquiditeit aanzienlijk verbetert en zelfs de werkgelegenheid weer op gang helpt.

Welke organisatie heeft het lef om nu te zeggen ‘tot hier en niet verder?’ Ja, uit de comfortzone treden is moeilijk. Ja, het lijkt tegenstrijdig een belang te dienen dat zich niet direct terugvertaalt in harde cijfers ten behoeve van de eigen organisatie. Maar één ‘heldendaad’ kan het verschil maken. Wie biedt?

Connie Maathuis is algemeen directeur van NDA Incasso, Amersfoort.

‘ Het duurde twee jaar voor de overheid mijn incassobedrijf tijdig ging betalen’